



**מזכירות החברה**

**פרוטוקול**

**ישיבת ועדת סביבה ומדע מס' 24/2 , משרדי קק"ל ירושלים**

**יום שני, י"ז אדר תשפ"ד, 26/02/2024**

**חברים:**

עו"ד אלישבע אנסבכר ; אמילי לוי-שוחט ; חגי מיורק ; יזהר הס (נכח בזום) ; יו"ר הוועדה יעקב בכר

**חסרים:**

ברברה גולדשטיין ; בת שבע שוורץ ; דויד בן ציון ; ליאור טרגן ; לינה רסקין ; שמואל ליטוב

**משתתפים:**

עו"ד אופיר עיני ; ד"ר אורית סקוטלסקי ; אלי כהן ; אסף קרואני ; גלי סיטון ; דורון ברגר ; ד"ר דורון מרקל ; זהבית אמסלם ; ירון צ'רקה ; ליאור גוסטמן פישר ; ליאורה כהן-נצר ; מוטי פרידמן ; מירב ארגמנד ; נתנאל דיין ; סבין לוי

**סדר יום:**

1. אישור פרוטוקול ישיבה 4-23 מיום 25/12/2023
- אישור פרוטוקול ישיבה 1-24 מיום 15/1/2024
2. עדכונים שוטפים
3. מסמך מדיניות- עדכון דגלים ודגשים עיקריים לתוכנית עבודה 2024 ביחידת המדען הראשי ובאגף האקלים וקיימות
4. שונות

**תמצית דיון והחלטות:**

1. **אישור פרוטוקול ישיבה 4-23 מיום 25/12/2023 אישור פרוטוקול ישיבה 1-24 מיום 15/1/2024**

**עיקרי הדיון:**

יו"ר ועדת סביבה ומדע מר יעקב בכר פתח את הישיבה בבקשה לאשר שני פרוטוקולים משיבות קודמות : 4-23 מיום 25.12.23 ופרוטוקול 1-24 מיום 15.1.24, הפרוטוקולים אושרו פה אחד. עיקרה של ישיבה זו הינה הכנה לישיבת תקציב, כאשר ישנן הבנות על הסעיפים השונים, כולל התב"רים.

2. **עדכונים שוטפים**

**עיקרי הדיון:**

**עדכונים שוטפים- יחידת המדען הראשי ואגף האקלים וקיימות**

ד"ר דורון מרקל עדכון פעילויות יחידת המדען הראשי :  
מו"פ חדשנות וקשרי אקדמיה :  
קול קורא למחקרים- 23 מחקרים יצאו לדרך ל-3 שנים הקרובות.  
Climate Solution Prize- תוכנית משותפת עם JNF קנדה. אחרי תהליך שיפוט מאוד מקצועי ונבחרו 3 זוכים מהטכניות, מאוני' ת"א ואוני' בן-גוריון והפרס הוענק באירוע צנוע ב-SNC בת"א ב-25.1.24.  
מלגות- ישנם שתי תוכניות מלגות לקראת מסירה : מלגת דוקטורט בנושא אקלים וסביבה- עוסקות במאבק במשבר האקלים נבחרו 36 זוכים במלגה מ-7 מוסדות אקדמיים, כל סטודנט יקבל 25 אלף שקל לדוקטורנט לשנה, למשך שנתיים. ומלגות לסטודנטים מעוטף עזה- 4,000 שקל לכל סטודנט, 1,500 סטודנטים, 6 מיליון שקל, 3 וחצי מהתקציב שלנו ועוד 2.5 השלמה של קק"ל צרפת. התוכנית אושרה פה אחד בוועדת הסביבה ומדע, אושרה ההסטה וממתנינים לאישור ועדת כספים.  
מרכז חדשנות קק"ל, צמח כנרת- מרכז החדשנות בעל קשר עסקי חזק עם קק"ל, הסתיים מחזור שנת 23 במאיץ הסטודנטים הסביבתי ומחזור 24 יצא לדרך.  
מרכז חדשנות קק"ל באר-שבע-החל המחזור הראשון של מאיץ סטודנטים סביבתי שנקרא אקולוגיקס. מרכז יזמות קק"ל תל-חי- החלה הפעילות לשנת הלימודים תשפ"ד בזום, למרות שהאזור מפונה.



## מזכירות החברה

מרכז יזמות קק"ל ספיר- מיזם משותף חדש עם מכללת ספיר. אושר בוועדת שותפויות ממש לאחרונה, יוצא לדרך בקרוב.

פיילוטם לפיתוח הידע:

אגרו-וולטאי עם 'מעלה גלבע אנרגיה- הפיילוט כבר קיים בשטח, הונחו הפאנלים הראשוניים, לא על כל השטח. הפאנלים הדו-ציריים מאיטליה מתעכבים בשל המלחמה. המחקר המלווה של מכון מיגל, כבר החל. פיילוט זה, זכה להכרה בקרן אירופאית בינלאומית, PRIMA, בקבוצה שנקראת SureNexus, בשותפות עם שותפים מספרד, איטליה, יוון, מרוקו ותוניסיה והסדנא הבינ"ל התקיימה בספטמבר מראה על החשיבות שהאירופאים נותנים לנושא זה. יו"ר הוועדה יעקב בכר הוסיף כי קק"ל נאבקת בעשור האחרון לקידום פרויקט אגרווולטאי זה.

'אילת אילות אנרגיה' - טכנולוגיית אגירת אנרגיה, אגירה שאינה ליתיום. הליתיום הוא חומר מזהם. במכרז נבחרה הטכנולוגיה הזוכה - סודיום סולפור, בקיבוץ אליפז עומד לקום מתקן זה. 'שמש לכולם' - בשיתוף הפורום הישראלי לאנרגיה, התקנת פאנלים סולריים על גגות בתים משותפים בגליל ונגב. נחתמו הסכמים עם 14 בתים, 4 בתים בבאר-שבע וכרמיאל כבר התקינו, הושלם מחקר מלווה וכל הפרויקט הזה עובר לשלב מיישומי ב-24' באמצעות אגף האקלים.

פיילוט הרחקת הגורים באמצעות לייזר- שהדגם הראשוני מופעל באגמון החולה כבש שנה שלישית, ומערכת דומה תופעל בחבל תקומה בקרוב. הצפר הראשי ירון צ'רקה הוסיף כי בשנה הראשונה הוכחנו את ההיתכנות של המערכת להרחקת העגורים, ואת יעילותה לאורך כל העונה. זוהי מערכת השולחת קרן לייזר, שמייצרת כתם אור על השדה שרודף אחרי העגורים ומבהיל אותם. בשנה השנייה ניסינו לקדם את כל הנושא של גילוי, זיהוי, שליטה ובקרה של המערכת באמצעות בינה מלאכותית, שהמערכת עצמה תגלה, כי הבנו שכדי לשלוט על כל עמק החולה, יש צורך במערכת משוכללת יותר. השנה החלפנו חברה והתוצאות טובות יותר, ישנה מערכת שיודעת לגלות עגורים על שדה ב-6 שניות. אנחנו נערוך הדגמה לחקלאים כדי להתחיל להפיץ את זה לחקלאים בעמק החולה באופן מסחרי כשירות לחקלאים.

סביבות לחות- נחלים, מעיינות, בריכות חורף:

ד"ר אורית סקוטלסקי מציינת כי בדיקות בריכות חורף מתבצע כל שנה במרחב אחר. אנו נכנסים לתכנון של שיקום מרחב ג'וליס. ישנם מעיינות ונחלים רובם בצפון; עין שולמית, עין חוקוק, ירדה, סלוקיה, עין געתון ועין נבוריה. שיקום גדות נחלים וצמחי גדות: ציפורי, מחניים, דישון, עמק המעיינות, הקיני. במרחב מרכז ונחל אבשור בחבל תקומה שנמצאים בבדיקה. כל הסקרים נערכים בשילוב עם תוכניות במפ"ק, ביערות שיש בהם נחלים. אנחנו מגדירים את רצועת הנחל, עורכים סקרים מקצועיים והכנסתם לתוכניות ממשק של קק"ל, תכנון מפורט וביצוע בעיקר במרחב צפון ובאזור המרכז. תחילה יש את שיקום הנחל, שיקום של האקולוגיה של הנחל, פיתוח השבילים, ללא פגיעה באקולוגיה של הנחל. אנחנו נציג השנה פרויקטים של הדגמה: בנחל ציפורי, נחל מחניים. המשתלה בצפון מתחילה לגדל את הצמחים שהם ייחודיים לנחלים, שעד כה לא גידלו. מינו מספר יערנים הצעירים במפ"ק ללמוד כיצד ליישם את הידע שמובילה יחידת המדען.

אתרי הצפרות של קק"ל:

חוגי צפרות- מתקיימים באופן קבוע חוגים למפונים מהדרום ומהצפון צפרותן קק"ל- התקיים בחוה"מ סוכות ונחל הצלחה במגוון מקומות בארץ.

מלת"ק:

קול קורא לתמיכה בהוצאת ספרים- הסתיים הקול הקורא לשנת 2023, ובקרוב יצא הקול קורא לשנת 2024.

ש"פ עם מוסדות אקדמיים- בפעילות שוטפת.

בשנת 2024 יינתן דגש מיוחד להבלטת הרלוונטיות של משנתו של הרצל לימינו. הזדמנות לציון 120 שנה לפועלו, משנתו הכלכלית, גם משנתו החברתית, גם עסקי דת ומדינה, יהדות. יצירת מודולים בשיתוף פעולה עם המוסדות האקדמיים ומכללות.

כנסים, אירועים קרובים:

כנס אילת אילות- ב-29-27 לפברואר, כנס אנרגיה מתחדשת- ב-26 למרץ, יום עיון למחקרים ופיילוטם קק"ל-1 באפריל, כנס אגרו-וולטאי ב-3 באפריל, וועידת הסביבה והמדע ב-25-24 לספטמבר.

ניצול תקציב 2023:



## מזכירות החברה

התקציב המאושר לשנת '23 היה 20 מיליון, התקציב המועדכן היה 21 מיליון+, דרישות, הזמנות, תשלומים, אחוז התשלומים, ביצוע כולל התחייבויות ואחוז ביצוע כולל התחייבויות. התשלומים נמצאים באחוזים במדען הראשי 84% ובאקלים 64%, 26% ובסה"כ 64, האחוז הזה עוד יעלה כשאנחנו נשלם את המלגות. הניצול התקציבי הכולל ל-100%.

אסף קרואני- עדכון פעילות אגף אקלים וקיימות:  
פעילות האגף:

ההקמה של מרכז שינוי אקלים לשלטון המקומי- החל כבר בשנה שעברה וממשיכים בהתקדמות. המרכז הינו שיתוף פעולה עם 'חיים וסביבה'. מדובר בשיתוף פעולה אסטרטגי ליצירת כתובת אחת לשלטון המקומי (One Stop Shop) בכל הנוגע למידע, יישום והטמעה של פעילות אקלים בישראל. המרכז יהווה גם זרוע שעוזרת להטמיע את פעילות האגף עם השלטון המקומי.  
- קול קורא לכתיבת תוכניות היערכות לשינוי אקלים למועצות האזוריות- תכנית המאיץ הממשלתית לא מתאימה, ובתיאום עם המשרדים הרלוונטיים הוחלט שק"ל תיקח על עצמה את תוכנית ההיערכות במועצות האזוריות. מדובר בתוכנית אסטרטגית ראשונה במעלה שכן 80% מהשטחים הפתוחים בישראל שנמצאים בשטח המועצות, וגם מרבית שטחי קק"ל, וזו הזדמנות לייצר עבודה משותפת בתחומים משיקים הנוגעים ליער ולשמירה עליו. השנה נתחיל עם 12 מועצות ובשנים 2025-2026 נשלים את כל 55 המועצות שעוד אין להן תוכנית היערכות לשינוי אקלים.  
-עבודה אסטרטגית מול מרכז השלטון של המועצות האזוריות- כדי להתאים את התוכנית הממשלתית למועצות האזוריות ולהכווין את הפעילות שלה גם לטובת אינטרסים של קק"ל כמו שטחים, שטחי יער שמשיקים לשטחים חקלאיים עם פיקוח, פסולת בשטחים הפתוחים, דברים שמפריעים לשני הגופים. קידום פרויקטים ומיזמים סביבתיים מכווני אקלים בקנה מידה ארצי- בדגש על השלטון המקומי והחברה האזרחית ולדוגמא: קול קורא למיזמים מכווני אקלים לחברה האזרחית, הפועל גם בשלטון המקומי בו זכו 16 זוכים שהתחילו את עבודתם ויקבלו ליווי של רפרנטים מקצועיים מהאגף ומיחידות קק"ל נוספות.

-חקלאות מכוונת אקלים דגש על הפחתה פליטות ופסולת בחקלאות- עבודה עם החקלאים, השלטון המקומי והמועצות המקומיות, בנושאים הקשורים להפחתת פליטות גזי חממה ופסולת בחקלאות. במטרה לייצר תכנון ראשוני ודחיפה ראשונית של הפרויקט, ואחר כך יעבור לאחריות האשכול או המועצה וכו'. אנחנו לא באים להחליף גם את משרד החקלאות אלא להיכנס במקומות שיש לנו יתרון יחסי או יכולת לייצר אימפקט או לחולל איזשהו מפנה ומתווה עבודה שימשיך גם בלעדינו בשנים שאחרי כן.

- קידום תחום האנרגיה המתחדשת וגיבוש מדיניות ומנגנונים משפטיים ותפעוליים לביצוע פרויקטים עם המגזר הפרטי- בעלי פוטנציאל כלכלי לקק"ל וקידום בתחום האנרגיה המתחדשת ואנרגיות מקיימות. זהו תחום חדש עבור קק"ל. יכול להיות שאלה יהיו שינויים של מדיניות שנצטרך להביא אליכם ולאישור, כמו להוציא קול קורא לתמיכה בחברות עסקיות, שהיום אנחנו מנועים מלעשות את זה. ובין אם זה שינויים משפטיים ותפעוליים בתוך קק"ל של נוהל התקשרויות כזה או אחר או סוגים שונים של מכרזים שמתאימים לעולם העסקי, דיוק של המכרזים והצורות התקשרות שלנו לעבודה עם גופים עסקיים, שהיום הם מתאימים רק לעבודה לגופים, למלכ"רים ולגופים שאינם למטרות רווח. פרויקטים לקידום אנרגיה מתחדשת – כגון תחנות טעינה לרכבים חשמליים באתרי קק"ל- באזורי טיול ולא בהכרח במרכזי הערים. תמיכה בייצור ואגירה פוטו-וולטאי על מבנים בערים ובאזור הכפרי. הגברת מודעות ציבור לנושאים אקלימיים.

- יצירת מנהיגות אקלימית לבכירים- בכירים, בין אם בשלטון המקומי, המרכזי, בארגונים מסוימים, כדי להטמיע את נושא ההיערכות והיישום של פרויקטים להתמודדות עם שינוי אקלים ומיתון השפעותיו.

-מיזמים סביבתיים מכווני אקלים- לפני כשנה יצא קול קורא לארגוני חברה אזרחית ושלטון מקומי. כאן בוועדה הזאת אישרנו את הקריטריונים ואת התנאי סף, התקבלו 132 בקשות. הקול קורא לא היה מספיק מדויק, אז הוגדל הסכום ל-3.6 מיליון, תמכנו ב-16 מיזמים בתהליך תהליך מעיק, מתיש ולא יעיל.

היו"ר יעקב בכר ציין כי יש להפעיל מנגנון של וועדה מסודרת והיא תכריע. אנו צריכים לתת מענה מרגע הכרעת התקציב. ניתן לקצר הליכים ולפעול 'על דרך הפדיון'. אחרי שפרויקט אושר, ועמד בקריטריונים, ברגע שהוא הוכתר והוגדר, הכסף יועבר אל העמותה או אל הארגון המתפעל, אל החוקר והם חזרו ודיווחו על זה. זו הדרך העיקרית לקצר את הבירוקרטיה.

אסף קרואני הוסיף כי מערכות הבירוקרטיה של קק"ל מסורבלות מאד, האסטרטגיה צריכה להיות מניעת חיכוך, הרמת הקריטריונים לתנאי הסף להגשה, תשלום מקדמה ומינימום אבני דרך לתשלום



## מזכירות החברה

כגון תשלום ראשון עם חתימת החוזה של 50% או 40% שיתן מספיק חמצן לפעילות ותשלום סופי בסוף הפרויקט.

אמלי לוי שוחט ציינה כי סביב השולחן הזה אין בעיה לקבל החלטה כבר באותו יום. יש לקחת גישה של מנהיגות בתוך קק"ל כולה.

אלי כהן ביקש כי תוגש הצעת ייעול התהליך ועליו ידונו.

### מסמך מדיניות- עדכון דגלים ודגשים עיקריים לתוכנית עבודה 2024 ביחידת המדען הראשי ובאגף אקלים וקיימות

.3

#### עיקרי הדיון:

יחידת המדען הראשי- דגלים ודגשים לתוכנית העבודה לשנת 2024 :

לקראת אישור תקציב 2024, אישרה וועדת הסביבה והמדע בישיבתה מה-5 לספטמבר את הדגלים והדגשים העיקריים בתוכנית העבודה. אולם, לאור מלחמת 'חרבות ברזל' שפרצה ב-7 באוקטובר, נוצר הצורך לעדכן את הדגלים והדגשים: בתוכנית עבודה לשנת 2024 יושם דגש על נושאים והצורך בשיקום ו/או סיוע לחבל תקומה והגליל. בנושא של קשרי אקדמיה, יינתן דגש נוסף לקשרי אקדמיה ותוכניות מלגות הקשורים לסטודנטים ומוסדות אקדמיים שנפגשו ממלחמת 'חרבות ברזל'. קידום חדשנות סביבתית, באמצעות מאיצי סטודנטים, מרכזי מו"פ, כולל בנגב המערבי ובגליל. יש לשנות בסעיף הראשון יושם דגש בתוכנית העבודה לשנת 2024 על שיקומם של אזורים אלו. בשנת '24 יינתן דגש מיוחד להבלטת הרלוונטיות של משנתו של הרצל לימינו. בסעיף 7, פיתוח מכון קק"ל לחקר הציונות.

אגף אקלים וקיימות- דגלים ודגשים לתוכנית העבודה לשנת 2024 :

בניית אגף האקלים- האגף בשלבי הקמה, בשלבי בנייה מקצועית, ובניית כוח האדם הדרוש כדי לבצע את כל הפעילות המתוכננת. כרגע אנחנו מגבשים מתווה פעילות מקצועית לאגף על מנת למקד את העשייה שלנו בתחומי ליבה ולאפשר לנו להתמקצע ולהפוך למובילים בתחומים אלה בשנים הקרובות. גם בתחום חדשנות האקלים, שאמור לתת מענה ושירות לכל הארגון, אנו מגבשים תפיסה מקצועית ומתווה פעילות. שלושה מהתפקידים הדחופים ביותר באגף אושרו על ידי משא"ן ב 28.2.2024 וכרגע אנחנו מחכים ליציאתם של מכרזים פנימיים.

מיצוב קק"ל כארגון שמקדם את היערכות ישראל לשינוי האקלים- תחום ליבה בעבודת האגף הינו היערכות לשינוי האקלים בישראל. בהתאם להמלצות המדינה בנושא, חלק הארי של תחום זה יעשה בעבודה משותפת עם השלטון המקומי בכלל והמועצות האזוריות בפרט.

היו"ר יעקב בכר עדכן כי אסף קרואני, מנהל אגף אקלים וקיימות, אחראי על אגף המוטה פרויקטלי, ביצועי וד"ר דורון מרקל, המדען הראשי, אחראי על האגף שמוטה מחקר, פיתוחי, זה כלל ברזל שיגרוף בין שתי המערכות האלה, כדי למנוע אי הבנות בעתיד.

היו"ר יעקב בכר סיכם כי הוועדה מאשרת את מסמך המדיניות המעודכן ודגלים ודגשים לתוכנית עבודה 2024 ביחידת המדען הראשי ובאגף אקלים וקיימות, כפי שהובאו בפניה ובהתאם לתיקונים שצוינו, מסמכי המדיניות יועברו לדיון בוועדת ההנהלה בדירקטוריון.



## מזכירות החברה

### החלטה מס' 24080202/1

הוועדה מאשרת את מסמך המדיניות המעודכן לדגלים ודגשים לתוכנית עבודה 2024 ביחידת המדען הראשי ובאגף אקלים וקיימות כפי שהובאו בפניה. מסמכי המדיניות יועבר לדיון בוועדת ההנהלה ובדירקטוריון.

כמו כן אישרה הוועדה את ההסתייגות שהעלו יעקב בכר, אלישבע אנסבכר וחגי מיורק, לפיה יבוצעו העדכונים הבאים במסמך המדיניות - דגלים ודגשים עיקריים לתכנית העבודה לשנת 2024 של יחידת המדען הראשי:

1. יושם דגש על שיקום האזורים הפגועים (סעיף 1).
2. יינתן דגש מיוחד להבלטת הרלוונטיות של משנתו של הרצל לימינו (סעיף 7).

### **הצבעה:**

אושר פה אחד

**שונות** .4

כותבת/ת הפרוטוקול: מירב ארגמנד